

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra	kor. 1.	Vidéken: Egy óra	kor. 1.20
Negyedévre	3.-	Negyedévre	3.60
Félévre	6.-	Félévre	7.-
Egész évre	12.-	Egész évre	14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Felolós szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A „Magyarság“ legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt pénteken — június 7-én — jelenik meg a rendes időben.

A delegációkból.

Budapest, június 5.

Semmi lélek, semmi okosság nincs a delegációkban. Vannak egyes tagjai, akiknek lelke magasan szárnyal, okossága nagyszabású okosság, ő mellettük azonban annál inkább kitűnik az összesnek, az egésznek kisszerűsége és szürkesége.

A magyar delegáció több tekintetben különbözik az osztráktól. Az osztrákok között többet mondanak, a magyarok ellenben többet beszélnek. Az osztrákok ugyan kereken kimondogatják a kegyelmes uraknak, ami szívükön fekszik, míg ellenben a magyarok, — egy Apponyi vagy Ugron és még néhány magyar delegátusnak hatalmas szónoki nyilatkozatait leszámítva — sokkal több bókot, sokkal több frázist eresztenek világgá, mint őszinte és magvas igazságot.

Már az is jellemző, hogy az osztrákok egy nappal előbb jutottak el a teljesülésig, mint a magyarok, pedig azoknak elméje és nyelve az obstrukció köszörűjén élesedett meg.

Falk Miksa ur tegnap előadta külügyi előterjesztését. Milyen szintelen, milyen vértelen előterjesztését, amelynek diplomáciai simasága nem azt sejteti, hogy ennek a politikusnak sok minden elmondani valója lenne a külügyekről nemzete nevében,

de inkább az tűnik ki belőle, hogy semmit sem akar mondani, semmit sem mer mondani, semmit sem szabad elmondania.

Falk Miksa ur a 60-as években virtuóza volt annak, hogy a magyar ügyeket nagy fifikával beszélte meg külügyi ügyek köntöskéiben, most pedig a külügyekről mond el ezuttal már nem oly dicsteljes rébuszokat.

A külügyi helyzet nem változott . . . ez az unalmas előterjesztés kopott tenorja, amellyel meg kell immár elégednünk szegény magyaroknak.

Nagyon rászolgált Falk ur arra a helyes kis közjogi leckére, amelyben őt gróf Apponyi Albert részesítette. Falk Miksa ur ugyanis a monarchia belügyeiről beszélt, amivel szemben gróf Apponyi igen szelíden oktatta ki az iránt, hogy a monarchiának lehetnek közösek a külügyei, a két államnak azonban külön belügyei vannak és így egy kalap alá nem vonhatók még a delegációkban sem . . .

Lám, mily szerencse, hogy nem mindenki feledkezik meg Bécsben a közjogi legelemibb fogalmairól! Hogy Falk ennyire megfeledezhetett, nem csodáljuk. Az exlex határkövet képezhet emlékezetében, de meg aztán ő a vén cigány, aki — mikor hazafias nótáról lenne szó — minden nap egy nótát feled s minden hurból huz csak felet.

A delegáció úgy sem magának tányéroz, hanem csak a közösi külügyérnek, úgy sem lök a tányérba, mert azt rábizza a nemzetre. Mäskülönbén talán jobban ügyelnének a közjogi kótákra.

Budapest, június 5.

A katolikus autonómia 27-es bizottságának ülése. Bécsből jelentik: A katolikus autonómiai kongresszus huszonhetes bizottsága befejezte működését. A jelentés szerkesztésére kiküldött albizottság, tekintettel arra, hogy annak tagjai nagyrészt a delegáció tagjai is, a tegnapi napon Bécsben tartotta záróülését. A bizottság tagjai, Samassa József egri érsek, Szapáry Gyula és Apponyi Albert grófok, Hortoványi József és Hoványi József jegyző beható tárgyalás után abban állapotok meg, hogy a kongresszushoz intézett jelentés az elfogadott tervvel együtt a hercegprimáshoz terjesztetik föl, aki azokat a kongresszuson be fogja jelenteni.

A belügyminiszter a munkanélküliekért.

Szél Kálmán belügyminiszter, mint értesítünk, a vármegyékhez leiratot intézett, amelyben elrendeli, hogy a munkakeresők nevét, foglalkozását és minőségét ezentul díjtalanul közöljék a vármegyei hivatalos lapok egy kizárólag e célra szolgáló rovatában. A kormányelnök ezzel meg akarja könnyíteni a munkaadók és munkakeresők között való érintkezést, viszont a munkátalanokat arra utalja, hogy bajaik orvoslását a közhatalosnál keressék.

Az állami tisztviselők fizetése.

Ismertes, hogy mennyire nem gondoskodik a magas kormány az ő tisztviselőinek jó megélhetéséről. A fontos és lelkiismeretes munkának nincs meg a megfelelő jutalma. Hiába sürgetik már régóta ennek a rendszernek a változását, pusztába kiáltott szó az egész törekvés. Az intelligens közepestály e részének sorsát nem akarja a magas kormány megváltoztatni.

Most halljuk, hogy a tordai állami alkalmazottak is megindították az akciót, hogy ezt az égető kérdést megoldáshoz juttassák. Két irányu mozgalmat indítottak. Az egyik az egész ország állami tisztviselőit akarja szövetségbe hozni a cél elérésére. A második mozgalom pedig, hogy a képviselőházat kérjék fel, hogy hasson oda, hogy a kormány készítsen törvényjavaslatot

A MAGYARSÁG TÁRCAJA.

Kereslek . . .

Kereslek egyre, lázban égve
Ismeretlen csodás leány,
Ahogy megálmodtam a jöttöd
Egy édes, bűvös éjszakán!

Ha jó egy lány, remegve nézem,
S amint mellettem elhalad,
Allok ott ismét elhagyottan —
Ez sem te vagy, ez sem te vagy!

Mikor jössz már elém mosolygva
Csendesen, halkán: „Itt vagyok!”
Ébredj fel a boldog valóra,
Ébredj, szegény élő halott!”

. . . Talán mindennap látlak téged
S beszélünk együtt — hidegen,
Nem sejtve, hogy itt vész el üdvöm,
Te ismeretlen édesem!

K. Simó Ferenc.

A márványszüz.

— Olasz novella. —

(Folytatás és vége.)

Miután Nandó másnapra rendbe hozta ügyeit, lefeküdt, de az álom kerülte őt. Nem mintha megbánta volna a párbajt, hisz máskor párbaj előtt oly édesen szokott aludni, mint aranyos tündéregékről álmódó gyermek. Hanem néha szívébe nyílallott a gondolat, hogy ellenfelének meg kell halnia; magára nem gondolt. Rubinnak meg kell halnia. Izgatottan hánykolódott váukosaiba, ragyogó, szép kedvesének képe intett feléje, aranyhajának villogása, hullámos, puha habtestének isteni bája, melynek szépségét a festő esete sem adhatta vissza. Már derengett a hajnal, sűrű, ködös novemberi reggel hajnala, sűrű ködgomolyok fátyola borult a kihalt utcára, a házakra és fasorokra. A kihalt utcán csak nagy ritkán hangzott fel egy-egy korai járókelő lépteinek tompa zaja. Az északi szél élesen sivitott végig a hótakarta Alpeseken, meg-megrázogatta a ketős ablakokat és kísértetiesen huhogott a ház körül. A százados, kocsanos tölgyfák sűrű, fényes lombzata zugott a viharban, mint a szélvészkorbácsolta tenger. A félig megdermedt éhes madárkák panaszosan csiripeletek és odahagyva

a barátságtalan ágakat, lenn ugrándoztak a piazzán és csipkedték a kövek között felburjánzó deres fűszálakat.

Nandó eloltotta a gyertyát és merőn tekintett a hajnal derengésébe, ki a hangtalan pusztaságba. Egyszerre megszólalt a csengettyű. Sarnelli gyorsan felöltözködve, lélekszakadva sietett az ajtóhoz és egy mélyen lefátyolozott hölgygyel állt szemben — Sára volt az.

— Én vagyok az. szolt szomorú mosolylyal és a szobába lépve, levetette köpönyegét.

— Te, te Sára, kedvesem, rebegte Sarnelli, térdre borulva előtte és csókokkal borítva puha bársonyos kacsóit.

— Én vagyok Nandó, én, ismétlé Sára szomorú mosolylyal és aztán keblére vonta a szeretett ifju fejét és hosszú forró csókot nyomott homlokára. A félénk leányka szerelmes, szenvedélyes asszonynyá vált, kibén a szerelem örök tüze lángolt. És Nandó könnyfátyolos szemének szerelmes tekintetétől elmámoritva először érezte ajkain a leány üde ajkának forró illatos lehelletét.

Ezután a kandallóban lobogó tűz melé ültek és Sarnelli reszketve kérdé:

— Mondd, én kedvesem, mi volt a te hosszú hallgatásod oka, mely majd megölt, miért kintál oly soká?

melyben jogos érdekeik védve legyenek. Egy irányú kérelmet be is nyújtottak a képviselőházhoz.

E kérvényben rámutatnak az állami tisztviselők eljésztően szomorú helyzetére s arra a bizonytalanságra, melyben szolgálati pragmatika híjján leledzenek, idézi az 1881. évi 40. törvénycikket, mely már husz év előtt fölsimerte azt, hogy az állami tisztviselő megélhetésére évenként legalább 1600 korona szükséges, aztán így folytatják:

És ime husz év múlva, a változott viszonyok között, midőn a fokozottabb igények minden oldalán és minden államban fizetésfölemelést tettek szükségessé s voltak így maguk után, a magyar állami tisztviselő fizetésének minimuma egyenlő az osztrák hivataloszlók javadalmazásával.

Ne csodálja nagyságod, ha ily körülmények között helyzetünk javítása céljából ez utolsó eszközhöz folyamodunk s nyílt fölhívásban irányítjuk figyelmét erre mindazoknak, akik helyzetünkön segíteni hivatva vannak.

Midőn ezt tesszük, nem politikai tendenciák vezérelnek. Nem akarjuk a kedvező helyzetet kizsákmányolni, de tudva azt, hogy kívánalmánk jogosak és méltányosak, a magyar tisztviselői kar szepőlten multjához és igaz hazafiságához hiven, fölemelt fövel és nyílt homlokkal emeljük föl kérő szavunkat, hisz nem akarjuk hinni, hogy bárki is föltételeznék is rólunk, miszerint meggyöződésünket és ennek szabad, minden kényszertől ment nyilvánítását bocsátanók áruba helyzetünk javításáért.

És mert meg vagyunk arról győződve, hogy érdekeink társadalmi és honfiérdekeket egyaránt földnek, joggal kívánhatjuk, hogy mindazok, kik a haza nagyságáért buzgólkodva keresik a nép bizalmát, első s legfőbb kötelességüknek tartásák a tisztviselői kar anyagi helyzetének javítását s a szolgálati szabályzat behozatala által ennek függő helyzetéből való kiragadását.

A magyar delegáció teljes ülése. A tegnapi nyilvános ülést, amelyről már megemlékeztünk, nagyszabásúvá tette gróf Apponyi Albert és Ugron Gábor felszólalása. Gróf Zichy János után, akinek beszédét már ismertettük, Holló Lajos szólalt fel, indítványozva, hogy a diplomáciai hatóságok a magyar címet is használják s a diplomáciában magyar alattvalók is megfelelő számban almozassanak. Azután szólalt fel gróf Apponyi Albert. Kijelenté, hogy gondosan elakar kerülni minden olyan kérdést, melynek tárgyalása és előlött való döntés tullepné a külügyi kormány és delegáció hatáskörét. Ilyenek a gazdasági kérdések és a vámszerződés tárgyalása. A kiegyezési törvény ezt az országgyűlés illetékessége alá rendelte s tárgyalását a delegációban tiltja. A külügyi kormánynak nincsen egyéb hivatása a kereskedelmi szerződéseknél, minthogy a kormánynak tárgyalásait közvetítse s e kérdésekben a külpolitikai irányzat szószólója legyen. Polemizál azután Falk előadóval. Az előadó a monarchia belpolitikájáról beszél. Mi ez?? Szólni lehet Ausztria vagy Magyarország belpolitikájáról, de a monarchiának közös belpolitikája nincs. Zichy Jánosnak nem ismeri el szavai igazságát abban, hogy a külügyminiszter rokonszenvére támaszkodjék Magyarország. Mert nem egyes férfiak rokonszenvére, hanem törvényekre kell támaszkodnunk a nemzeti önállóságunk védelmében. A maga részéről nem

— Ne vesd szememre néma hallgatásomat. Szerelmed próbaköve volt az, erre a kártyára tettem fel életem boldogságát. Ha kételkedél volna szerelmemben, nem érdemelted volna meg azt. Első szemrehányó szavadnál meghajoltam volna apám akaratának, ki Rubini vagyonáért fel akart áldozni. Ha már fel kellett volna áldoznom ifjuságomat, legalább apámnak biztosítottam volna gondtalan életet.

— És nőül mentél volna Rubinihoz? kérde Nandó fájdalmasan.

— Hozzá mentem volna, ép oly erős akaratú, mint a hogy ma hivatlanul jövök hozzád.

Nandó testét hideg borzongás futotta át, kéjes boldogsága gyönyörébe elmerülve egy percig fellillant benne az a gondolat, hogy Sára tán híret vette párbajának, de csakhamar megnyugodott, mert Sárának sejtelve se volt arról, hogy kedvese élete veszélyben forog. Egymáshoz simulva, mint szerelmes párpár turbékolnak.

— Ugy-e szeretni fogsz mindig, örökké és nem hagyjuk el egymást soha?

— Nem hagyjuk el egymást soha.

— No de lesz majd botrány, folytatá a szép leány, mosolyt erőszakolva szép arcára. Minő föltűnést fog az majd okozni, ha a világ megtudja, hogy Sára megszökött, Sára, a márványszűz. Aztán feshajtott. De én nem vagyok ám márványból és...

kéri, hanem követeli mindazon követelések teljesítését, melyek az 1867. XII. t. c. ben alapulnak. S ezért nem tartja helyesnek Holló indítványát, mely a címer kérdését a külügyminiszternek adandó utasítással akarja elintézni.

Falk Miksa megmagyarázza szavait, hogy a monarchia belpolitikáját úgy értette, hogy külön Magyarország, s külön Ausztria belpolitikája legyen liberális. Apponyi elfogadja a magyarázatot, de nem érti, hogy a delegáció miért avatkozzék bele Ausztria belpolitikájába.

Gróf Szapáry Gyula elnök az ülést öt percre felfüggeszti. Szünet után Rakovszky István szólalt fel. Közjogi vétésének tartja azért is Falk beszédét, mert a delegációnak nincs joga beszóllani Magyarország politikájának irányában. Csodálja, hogy Apponyi elfogadja a bizalmi indítványt. A budget ő is elfogadja, de az előadó bizalmi indítványához nem járul.

Gróf Tisza István szavai után Ugron Gábor szólalt fel. A külügyi képviseletet nem tartja többé életképesnek. A magyar érdekei megvédeni nem tudja. Olyan, mint a külsőleg szép hadihajó, melyet ha csatába akarnak vinni, öszszetörök az első lövésre. Az egész világpolitikánk felköszöntökben nyilvánul, nem fogadja el a költségvetést, Holló indítványához járul.

Ugron beszéde után Pulszky Ágost szólalt fel, kinek beszéde végén az ülést az elnök felfüggeszette s a vita folytatását szombatra tűzte ki.

A választások. A választások hír szerint október 5. és 15-ike között lesznek. A jelen országgyűlés a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslatot még a nyári szünet előtt fogja elintézni, mely előreláthatólag július 10-ikén, esetleg 15-ikén kezdődik. A ház utolsó ülése szeptember 13-ikán vagy 14-ikén lesz. A törvényhozási ciklust természetesen trónbeszéddel fogják berekeszteni.

KÜLFÖLD.

Németország vámpolitikája. Berlii tudósítónk értesít: A birodalmi képviselők és a nagyobb szövetséges államok képviselői, a vámpolitikai javaslatok előkészítése tárgyában a birodalmi belügyi miniszterium nagytermében tegnap tartották értekezletüket. Bülow birodalmi kancellár nyitotta meg az értekezletet, aki üdvözölve a megjelenteket, áttért a gyűlés fontosságának méltatására. Kifejtette a hosszas küzdelmeket, melyek a vámpolitikai javaslatok körül voltak, melyekbe a császár személyét is belevonták. Megemlékezett az előzményekről s ama reményének adott kifejezést, hogy a mostani tárgyalások megegyezésre fognak vezetni. S kifejtette, hogy ha nem tudnának most sem megegyezni, milyen zavarok előtt állana az egész birodalom. A tárgyalásokat kérte bizalmas természetűeknek nyilvánítani, s lehetőleg a nyilvánosság elé nem hozni a tárgyalásokon elhangzott beszédeket.

Nandó csókkal zárta le ajkait és Sára önfeláldozóan dőlt karjaiba, aztán kérdezte: Mondd igazán, szép vagyok, Nandó? Még mindig szép vagyok a te szememben? Mondd. Azelőtt drága kincsnek nevezted, az vagyok még most is?

Nandó szóltanul hallgatta. Sára hangja mindig halkabban sutogott a fülébe, de minden szava érthetőn csengett lelkében. Égő szerelmi szavak voltak azok, melyek izzón, mint forró érceseppek borították lángba a vérét, tűzbe az arcát, kéjbe az agyát.

— Nézd Nandó, nekem nincs a világon semmi egyebem, mint a szerelmem. De ez az ifjuság, ez a szépség, melyet te szeretsz, ez a kincs, amelyet féltesz, ez az enyém. És soha más ezt be nem moeskolta volna. Ez a gondolat adott erőt. És ime egyedül jöttem hozzád, tied vagyok, egészen a tied.

Selymes hajanak hús fürtjei a szeretett férfi homlokát érintették, a kandallóban piros lánggal égtek a nagy vastag fahasábok és piros fényével megvilágította az ifju pár fejét. Megdermedt madárkák a ködfátyolon átszűrődő napsugár fényében körülröpdösték az ablakot és az elefántesont Krisztus magas állványáról részvételen tekintett le a szerelmesekre.

Pont egykor megjelentek az ellenfelek a párbaj terén. Az előttevaló este a vivőmester Rubinótól kérdezte, hogy tud-e jól vinni, amire Rubin

Ezután megkezdődött az értekezlet, melynek eredményéről még eddig nem szivárgott ki semmi hír.

A reichsrath éjjeli ülése. Bécsből jelenti tudósítónk: A képviselőház tegnap esti ülésén az ipartörvény 59—60 §-ának módosítását tárgyalta. Miután Hanich szocialdemokrata képviselő hosszabban támadta a módosítást és Axmann keresztény szocialista pedig hevesen védelmezte, felszóllalt Call, kereskedelmi miniszter. Kifejtette, hogy milyen káros a verseny, melyet a kisebb városokban az iparosoknak és kereskedőknek folytatniok kell a központok által kiküldött ügynökökkel. A miniszter beszéde után Ellenbogen támadta a javaslatot, Huber a javaslat mellett beszélt. Erre a vitát befejezték s a vezérszónokok beszédei következtek. Wrabetz és Böhem voltak a vezérszónokok. Előbbi ellene, utóbbi mellette szólt fel. Azután elhatározták a részletes tárgyalás megkezdését és a tárgyalást megszakították. A jövő ülés napirendjének 3-ik pontjaként felvették a helyi érdekű vasutakról szóló javaslatot, mire az ülés véget ért. A legközelebbi ülés szombaton lesz.

Kréta nemzet-gyűlése. A legutolsó s a görögökre elég szomorú török-görög konfliktus alatt Kréta előkelő szerepet vitt. Azóta a krétai politikusok kifőztek valamit, amit a mostani június 1-i nemzet-gyűlésnek kellett megemléstenni. T. i. a nemzet-gyűléssel kimondatták az Uniót Görögországhoz. A nemzet-gyűlés, melyen a görögök többségben voltak, az Uniót ki is mondotta, de a jelenlevő muzulmánok olyan zajos tiltakozásban törtek ki, hogy a kor-elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

György herceg volt a gyűlés főbiztosa, ki nagyon kényelmetlenül érezte a tüntetés alatt magát. Mert amennyire bántotta a muzulmánok ellenséges hangulata, ép annyira kellemetlenül érintette az unionisták zajos tüntetése is. Mert élénken emlékében élt, hogy tavalyi körútjában volt alkalma kitanulmányozni a hatalmak hangulatát az Unió iránt. S ott azt látta, hogy sem Anglia, sem Orosz- vagy Franciaország nem nézik szívesen a mozgalmat. György herceg pedig biztosan tudja, hogy hatalmának állandóságában első feltétel a hatalmak jóakarata. Ki is fejezte ezt megnyitó beszédében elég világosan, mivel elérte azt, hogy most az unionisták sem nézik jószemmel. A muzulmánok pedig a szultán jogának sértőjét látják benne, mint görög hercegekben. A görög sajtó ujjongva fogadta persze az unió kimondását, ami persze nem idézi azt elő, hogy a hatalmak csak jószemmel is nézzék az egész dolgot. Görögország is tanulhatott volna a multakból, hogy nem jó neki maga erejére támaszkodva ujjal huzni a portával. Mert ha az »beteg ember« is, de sokkal erősebb, az egészen beteg görög hatalomnál.

azt válaszolta: Nem, de bizom az én lélekjelenlétemben.

Ököre szoritott kézzel, kinyújtott karral lépett előre, arca komoly volt, ajkai összeszorultak. Sarnelli pedig mosolyogva forgatta a kardot, mintha vívási gyakorlatra indulna. Ráütött ellenfele kardjára, mint aki látni akarja, hogy erősen tartja-e a kardot, de nem támadott.

— Mit csinálsz, Nandó? sugta Birani gróf a fülébe, mire Sarnelli mosolyogva válaszolt. Már nem akarom őt megölni. A második fordulónál merőn maga elé bámult, körben járatta a kardját a levegőben és mosolygott.

Szerencsére ellenfele nem volt gyakorlott vívó, különben az első támadás a halált hozta volna. Százszor villogott fel szeme előtt Rubini éles kardja, egyszerre aztán meg is horzsolta a mellét. Ekkor összeresztent és keves támadással félre akarta vezetni ellenfelét, de az vasmarkával merőn szegezte rá kardját. Végre Nandó erős csapást mért Rubini karjára és mély sebet ütött rajta, ugyanekkor egy kis szurást érzett a baloldarában.

— Ugy hiszem, megsebesítettem az urat, szólt Sarnelli felemelkedve. E percben égő fájdalmat érzett szívében. Elszédült, szeme elsötétedett és tompa zuhanással esett a földre.

Rubini kardja a tüdejébe furódott.

TÁVIRATOK.

Kibontakozás.

Berlin, jun. 5. A hatalmak, miután a Kinával folytatott béketárgyalások eredményhez vezettek, beszüntették a kínai követsegekkel való távirati érintkezés ellenőrzését, melyet múlt év júliusában rendeltek el.

Páris, jun. 5. A külügyminiszter a mai kormánytanácsban felolvasta Francois francia konzul táviratát, mely azt jelenti, hogy a konzul Jünanszenbe érkezett, ahol az alkirály, polgári és katonai hatóságok üdvözölték. A miniszter jelenti, hogy a lakosság barátságos hangulatából azt következteti, hogy az engedélyezett ipari vállalatoknak sikerre van kilátásuk.

Tiencin, jun. 5. Komoly összeütközés volt a rendőri szolgálatot teljesítő angol csapatok és francia és német katonák között. Az angolok tüzeltek, több francia katona megsebesült.

London, jun. 5. A tiencini esetről kifolyólag az esti lapok megemlékeznek Waldersee tapintatos modoráról, mely minden surlódást ki tudott egyenlíteni.

Kitchener békét akar.

Brüsszel, jun. 5. Krüger környezete értesült, hogy Kitchener megbízta a standertoni holland konzult, hogy *Bothával békekötés végett tárgyaljon.*

London, jun. 5. Mivel a cenzura a magántáviratokat nem továbbítja, nem tudni biztos híreket azokról a súlyos csapásokról, mik legutóbb az angolokat érték.

London, jun. 5. Kitchener táviratozza: Vlagfontein mellett nagyobb összeütközés volt. Angol részről veszteség volt 200 ember, a burok részéről 41 ember.

Páris, jun. 5. Ma érkezett táviratok szerint Praetoria mellett az angolok igen nagy veszteséget szenvedtek. A burok 600 angolt elfogtak.

Felrobbant bánya.

New York, jun. 5. Iron Montenis mellett véletlen szerencsétlenség következtében a bánya felrobbant. Ötven munkás szörnyet halt. Bővebb tudósítás nem érkezett.

Szerb határsértés.

Belgrád, jun. 5. Krkina-Csuzna mellett albán határőrök lesből agyonlőtték öt szerb határőrt. A kormány Konstantinápolyban energikus lépéseket tett a sértés miatt.

VIDÉKI KÖZÉLET.

Kolozsvári tanácsosok választása. Kolozsvár város törvényhatósági bizottsága tegnap délutáni ülésén töltötte be az üresedésben lévő tanácsosi állást. Négy pályázó közül Ehr-

linger Lajos árvaszéki ülnök kapta a legtöbb szavazatot, s így Ehrlinger Lajos lett Kolozsvár új tanácsosa.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága a napokban tartotta rendes havi ülését Nagyváradon dr. Beöthy László főispán elnöke alatt. Alispáni jelentés után a tanfelügyelő terjeszti elő hogy 77 községben volt iskolavizsgálat, melynek eredménye kielégítőnek mondható. A kir. ügyész jelenti, hogy a kir. törvényszék fogházában május hó folyamán letartóztatva volt 444 férfi és 71 nő, a hónap végén letartóztatva volt 257 férfi és 38 nő. Az adókat illetőleg folyó évi április hónapban befolyt: Egyenes adókban 52.298 kor. 22 fillér, hadmentességi díjban 692 kor. 90 fillér, jogilleték és díjak címén 67.330 kor. 16 fillér, fogyasztási és italadóknál 312.081 kor. 62 fill., bélyegjövődék címén 58.300 korona, dohányjövődék címén 192.113 korona. Kisebb ügyek elintézésé után az ülés véget ért.

FŐVÁROS.

Uj központi vásárcsarnok. A vásárcsarnoki bizottság Almády Géza tanácsos elnökletével ma ülést tartott. A központi vásárcsarnok vasutja tudvalevőleg nem felel meg az igényeknek s az államvasutak igazgatósága is állandóan sürgeti a vasuti perron kibővítését. A vásárcsarnoki igazgató a vasuti kirendeltségnek megfelelőbb helyet akar adni, a perront meg akarja szélesíteni s az elvesztett helyet három kereszt-karuzattal s a csarnok mögött levő Illés-féle ház lebontásával kívánja pótolni. A mérnöki hivatal számítása szerint ez a munka 88.600 koronába kerül. A mérnöki hivatal azonban nem javasolja a terv végrehajtását, mert csak ideiglenes megoldás és nem segít a bajon. A mérnöki hivatal a központi csarnok kibővítését tartja szükségesnek. A bizottság úgy határozott, hogy a vasuti kirendeltségnek új helyet épít, az Illés-féle városi házat lebontja s fölhívta az ügyosztályt, sürgősen tanulmányozza, hol lehetne helyet szorítani a perron kibővítésére és mielőbb tegyen javaslatot a központi vásárcsarnok kibővítésére. A kereszt-karuzatok építését a bizottság nem fogadta el. *Szezőnpiacok*nak a bizottság a következő helyeket jelölte ki: A vásárcsarnokok körüli utcák, a Dunapart, a Köztemető-ut s a Boráros-tér. A szezőnpiacokat június 15-ikén nyitják meg s reggel 5 órától 8 ig a szezőn-piacon is kicsinyben árusítanak. A bomba-téri vásárcsarnokhoz egy felügyelői, egy tiszt, egy állatorvosi, három altiszt és négy őri állást szerveznek 28.230 korona évi költséggel. A bomba-téri csarnok bevétele 103.000, kiadását 47.000 koronával irányozták elő. A jövedelem tehát 56 000 korona, ami a befektetési tőke 4.21 százalékának felel meg.

A rokkant neje. Egy szegény asszony kérelmet intézett a tanácshoz. Előadja, hogy férje, kinek elhunyt édes atyja pesti ügyvéd volt, cs. és kir. hadseregbeli rokkant és ő, az asszony, kénytelen a maguk és négy gyermekük fönntartásáról gondoskodni. Ezt úgy eszközli, hogy kin-

tornával jár körül. Megélhetése azonban főleg az által van megnehezítve, hogy a használatban lévő sípládáért hetenkint nyolc korona bért kell fizetnie. Kéri tehát a tanácsot, segítsen rajta olyképen, hogy a kintornát tulajdonába vehesse meg.

NAPIHIREK.

Budapest, június 5.

(Cimadományozás.) A király Ludinszky Lajosnak, a központi telekkönyvi hivatal főnökének a miniszteri osztálytanácsosi címet adományozta.

(Urnappja.) A holnapi nap egyik legpoétikusabb ünnepi napja a róm. kath. egyháznak. Ezt a szép ünnepet a szokásos fényes szertartások között ülik meg a fővárosban. A hivatalos főistentisztelet reggel hét órakor lesz a Mátyás-templomban, hol a misét dr. Kohl Medárd főlszentelt püspök fogja mondani. A templomban megjelennek a polgári és katonai méltóságok s általában a hatóságok fejei. Mise után fényes körmenet lesz a vár egyes pontjain fölállított oltárokhoz. Amerre a körmenet elvonul, az utcákon a katonaság áll díszőrséget. Urnapi istentisztelet lesz csütörtökön reggel hét órakor a belvárosi főplébánia-templomban is, ahová körmenetben vonulnak az összes kerületi plébániák hívei. Az együttes körmenet azután fölkeresi a szerviták, a Ferenciek, továbbá az egyetem templománál fölállított oltárokat. Az egyes kerületekben vasárnap tartják meg az urnapi körmeneteket.

(Gödöllői Darányi miniszternél.) A gödöllői Erzsébet-szoborbizottság küldöttsége Deininger Imre, Pettera Hubert, Magyar Kazmér, Pirkner Ernő, Elefánty Béla, Brüll Lajos, Svancies Ferenc és Ripka Ferenc tegnap tisztelgett Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternél, hogy megköszönje a miniszternek a szoborbizottság támogatását. A küldöttség vezetője, Ripka Ferenc, bizottsági elnök, tolmácsolta a bizottság háláját s Gödöllő közönségének köszönetét. A miniszter meleg szavakkal emlékezett meg a szép ünnepéről és kijelentette, hogy a jövőben is mindig örömmel támogatja a Gödöllő emelésére irányuló törekvéseket.

(A hercegprimás nyaralása.) Vaszary Kolos biboros hercegprimás Balaton-Füreden fogja az idén tölteni a nyarat. Budapestre csak augusztus 18-ikán, a király születésnapjára jön vissza.

(A berlini magyar nagykövét Bécsben.) Szögény Marich László berlini magyar nagykövét — mint Berlinből jelentik — tegnap két napra Bécsbe utazott.

(Francia konzul Fiumében.) A király Roger Ferdinándnak, a fumei francia konzuli tennivalókkal megbízott főkonzulnak kinevezési okleveléhez a működési engedélyt megadta.

Beesteledett, Sarnelli kis lakásában az ernyős lámpa homályos fényt vetett a szobára. Nandó hőrögre feküdt ágyán. Az orvos most hagyta el a szobát. És künn az előszobában az inas némán várakozott, hogy a látogatókat be ne engedje a betegszobába. Nandó időről-időre felvette üvegesedett szemét. Ágya mellett Sára ült mozdulatlanul, szemét merőn a betegre szegezve. Csak vonagló ajka árulta el benső izgatottságát. Jéghideg kezét szorongatta, hogy a benne égő tűz felmelegítse annak hűlő testét.

Éjfélkor még egy nő lépte át a szoba küszöbét. Az ajtó feltárult előtte.

Az anyja volt. Az ő ajkán se tört fel sóhaj s némán tántorgott oda lábujjhegyen fia ágyához, mintha a fájdalom elkábította volna a fejét. Kezét dobogó szívére szorította, hogy visszafogja lázas lüktetését és némán, kérdő tekintettel mérte végig a szép leányt. Sára szemtelenséggel állt néma hódolattal kedvese anyja előtt, de egy percre se bocsátotta el Nandó kezét.

A sebesült újra felvette szemét és megismerte anyját. Halvány mosoly vonult ajkai körüli, a hála és vigasz szavait akarta rebegni. De szó nem törhetett fel ajkain. Odanyújtotta anyjának lábzan égő ajkait, aztán megfogta Sára kezét és anyja jobbája fektette. Sára megcsókolta a neki nyújtott jobbot és két nehéz könnyesepp pergett végig a szegény se-

besült halvány arcán. Az elvesztett boldogságát siratja? Fátyolozott szeme újra bezárult és a két nő zokogva borult egymás karjaiba.

Az elhagyatott utcákon elmúlt minden zaj. A sebesült szobájára is néma csend borult. Csak néha-néha sivitott a szél zokogva a rosszul záró ablakokon. Egyszerre Nandó felrezzent kábultságából. Mélyen fellelegzett, sebe már nem sajtott és a mellére nehezdedő ónsúly könnyebbült. Ágya fejénél öreg anyja pergette az olvasót, az ágy lábánál pedig Sára ült a fájdalomtól megtörve. A lámpa sugarai dicsfényt szöttek a szomorú angyalarcu főre és az ódon ágy nehéz, sötét függönyeiből márványfehér arcának vonásai mint a kétségbeesés klasszikus megtestesülése fehértettek. A sugarak végigcsikáztak leomlott aranyhaján és Nandó a művész képzelmenek álomképét vélte maga előtt látni, kitaráta karját a vízió felé és Sára delejes, kérő tekintetétől elbűvölve feléje hajolt és térdre borulva megcsókolta. Aztán a vánkossokba temette fejét és dus hajzatának aranyhullámai elborították Nandó karjait, lágyan, hullámozva folyták körül testét, mint új élet pezsdülő habjai. És ujjai göröcsösen markoltak bele ebbe az aranyhullámba, mit annyira szeretett. Azt hitte, hogy érintésétől meg kell gyógyulnia, soha nem érzett édes érzés aradt el egész valóján. Édes, kéjes boldogság, kimondhatatlan gyöngéd szere-

tel ömlött el szívére. Beszélni akart, édes, szerelmes szavakat akart tutogni, de csak hörgést tört fel kebléből és piros vér tódult fel ajkán. Sára érezte, hogy keze kétségbeesett, göcsös rohamban tépi aranyhaját, aztán egy sóhaj — egy hörgő zokogás... Sára aggódva tekintett fel — vége volt.

És a csendes teremben nem hallatszott más, mint az anyja kínos zokogása. Sára némán térdelt ott kedvese ágyán, ráborulva hűlő tetemére. Érezte, hogy a hajzatával körülfont kezek jéggé dermednek, de nem mozdult, mert végtelen kéjérzet borzongott át testén, midőn érezte, hogy a megdermedő fagyos tetemhez van kötve, azt hitte, hogy az vonja magával a sirba.

De végre távoznia kellett, haza, atyja házába. Az éjjeli asztalkán lévő ollóhoz nyult, levágta hosszú hajfonadékait és ott hagyta a halott ujjai között.

A jó turiniak ezentúl rövid hajjal látták jární a szép Sárát. És megtudták, hogy az utolsó percben visszautasította Rubini kezét.

Természetesen, hogy is szerethetne valakit a márványszűz. Nandó a sirba vitte szerelmök titkát.

— **(Házasság.)** Náday Ferenc fia Náday Béla, a Nemzeti Színház ifjú, tehetséges tagja, folyó hó 8-án déli 12 órakor vezeti oltárhoz Nasznai Margit urhölgyet a belvárosi plébánia templomban. Náday Ferencné és Ilonka leánya Bécsből már megérkeztek az esküvőre.

— **(Oroszok Bécsben.)** A Ferenc József nevét viselő 35. orosz dragonyosrezd tiszt ki-döjtése — mint Bécsből jelentik — tegnap reggel ideérkezett. A pályaudvaron a küldöttség mellé kirendelt Dessewffy százados fogadta az orosz tisztet. A küldöttség tagjai a király vendégeként az Imperialban laknak. A tiszti küldöttséget a király délután egy órakor magán-kihallgatáson fogadta.

— **(Uj dékán.)** A tudományegyetem teológiai kara szombaton tartott ülésén a jövő egyetemi évre dr. Demkó György nyilvános rendes tanárt választotta meg dékáná.

— **(A pápa beteg.)** XIII. Leó pápáról az utóbbi napokban újra aggasztó hírek keltek szárnyra. E hírek szerint a pápa nagy beteg és élete veszedelemben forog. Rómából jelentik most, hogy a híresztelés csak annyiban igaz, hogy a pápa már régen szenvedett egy elmérgesedett körme miatt és ezt a körmet Mazzoni tanár, ugyanaz, aki a pápa cisztáját kiirtotta, megoperálta. Mazzoni azt óhajtotta, hogy a pápa néhány napra feküdjék ágyba, nehogy a fájós lábára legyen kénytelen lépni. A pápa azonban nem feküdt le, hanem tíz napon keresztül ült éjjel-nappal egy karosszékekben, anélkül, hogy levetkezett volna, ami bámulatos lelki erejéről és testi épségéről tesz tanuságot.

A pápa állapotában határozott rosszabbodás állott be. A vatikáni körök a legrosszabbra is el vannak készülve.

— **(Egy orvos öngyilkossága.)** Halliarszky Aladár dr. k-méri körorvos — mint Szilágyosmlyóiról írják — e hónap 2-án éjjel Szilágyosmlyón, apja lakásán vadászfegyverével agyonlőtte magát. Mi vitte az öngyilkosságra az alig harmincegy éves embert, aki néhány hónappal ezelőtt házasodott, nem is sejtik.

— **(Az őszi királygyakorlatok.)** Az idei királygyakorlatok Pécs környékén fognak lezajlani. A kabinetiroda már megállapította a király programját, mely szerint a király szept. 10-én utazik külön udvari vonattal Vilányra, ahonnan nyitott fogaton Dolny Mholjáca hajtát. Ő Felsője mellett állandóan ott lesz Ferenc Ferdinánd főherceg is mint beosztott tábornagy. A legfelsőbb hadiszállás itt a Majláth-féle kastélyban lesz. Két napi időzés után a király Görcsönybe megy, ahol a Benyovszky-kastélyban fog lakni, melynek átalakítási munkálatait az udvar költségén már meg is kezdték. Ferenc Ferdinánd főherceg részére Brázay Kálmán pellérdi kastélyát rendezik be. Görcsönyben öt napig fog ő Felsője időzni s szeptember 17-én a tábornoki karral folytatott tanácskozás után Pécsre utazik s a püspöki kastélyban száll meg. Néhány óra múlva elhagyja Pécs városát s visszautazik Bécsbe.

— **(A Kereskedelmi Múzeum tolvaja.)** Tegnap éjjel veszedelmes tolvajt fogott el egy Lázár Ottó nevű rendőr. A tolvaj a városligeti Kereskedelmi Múzeumból surrant ki. Az Andrássy-ut végén posztoló Lázár Ottó rendőr hirtelen lefűlelte és bekísérte a kapitányságra. Sok mindenféle holmi volt a tolvajnál. Több arany tiszti kardbajt és zsinór, selyem és himzett csipkeáru. A legény megvallotta, hogy nem igazi uton jutott hozzájuk. Még tegnap este belopódzott a Kereskedelmi Múzeumba, s miután összeszedte a sok holmit, kisompolygott. A neve Pázmándi István, valamikor pincér volt, de már régen lopásból él. A muzeumból elvitt áruk értéke kétezeröttszáz korona. A tolvajt átkisérték az ügyészségre.

— **(Vörösmarty szobra.)** Annak a mozgalomnak, mely az ujságírók köréből indult ki s melynek az volt a kiüzött célja, hogy a Szózat lelkes dalnokának, Vörösmarty Mihálynak emlékét szoborban örökítse meg, immár vajmi szép eredményről számolhatunk el. Az Otthon írók és hírlapírók körének tegnapi választmányi ülésén tárgyalták a szobor ügyét egy jelentés kapcsán.

Rákosi Jenő elnök, aki tudvalevően a Vörösmarty-szobor intéző-bizottságának is elnöke, elmondta, hogy a

mozgalom a szobor megteremtésére az Otthon-ból indult ki és szükségesnek tartja, hogy mielőtt újabb fázisba lép, oda visszatérjen. Az Otthon hivta össze annak idején a nagybizottságot, amely intéző-bizottságot küldött ki a szobor számára szükséges pénz egybegyűjtésére. A gyűjtés a befejezés határához közeledik. Közel kétszáz ezer korona van már együtt, ami fényes eredmény és most már a szobor dolga új fázisba lép, a szobor megteremtésének fázisába, amelyre új bizottságot kell kérni. A gyűjtéssel megbízott bizottság föladatát maholnap befejezi és szükséges, hogy az Otthon, amely a gyűjtést megindította, magának tartsa fenn a további lépések megtételét is. Az elnök fölveti a kérdést, jónak látja-e a választmány, hogy a nagybizottság még a nyár előtt összehívassék, eléje nagy jelentés terjesztessék, ami egyszersmind hivatalos be-zárása volna a gyűjtésnek és hogy a szobor létesítésére új bizottság kiküldése kéressék.

A választmány helyeselte a kérdésben foglaltakat és megbizta az elnökséget, hogy a nagybizottság összehívása s a szobor ügyének továbbfejlesztése dolgában intézkedjék. Rákosi Jenő, a Vörösmarty-szoborbizottság intéző elnöke az intéző bizottság útján fogja megbízását teljesíteni.

— **(Királyok találkozója.)** Rómából jelentik, hogy arról a hírről, mintha a cár, Vilmos császár és Viktor Emánuel király találkoznának, ott mitemsem tudnak, ellenben úgy beszélnek, hogy a cár az őszszel Sziciliába utazik és akkor találkozni fog Viktor Emánuel királlyal.

— **(Betörés a kolozsvári egyetemen.)** A kolozsvári egyetemen — mint nekünk jelentik — betörők jártak a múlt éjjel. A betörők az épülő egyetem udvarán át hatoltak be az első emeleten levő rektori szobába, ahol először is a fiókokat fészítették ki. A rektori szolga asztalfiókjában találtak is kétszáznegyvennégy korona készpénzt, amelyet elvittek. Valószínű, hogy az építkezések körül foglalatokodó munkások között vannak a tettesek. A rendőrség erőlyesen nyomozza a betörőket.

— **(Cimerfordítás előtt.)** A miniszterelnök és a főrendiház elnöke közhírré teszik, hogy a Majthényi Mihály báró családja fiúgón kihalt. Akik a magvaszakadást tagadják, azt hat hónap alatt a főrendiház elnökéhez, vagy a belügyminiszterhez intézett és okmányokkal támogatott írásos nyilatkozatban bebizonyíthatják.

— **(A nagy-zellői harangok.)** Ujak, ragyogó-fényesek és gyönyörű a hangjuk. Ugy esett tavaly, hogy fergeteges égháboru vonult végig Nagy-Zellő felett. Hogy-hogy nem egy villám ekkor becsapott a nagy-zellői templom-tornyba és tisztára megolvastotta a régi harangokat. A templom maga is földig égett. A templomot azóta újra építették s tegnap volt a ferenciek belvárosi budapesti templomában három új harangnak ünnepies felszentelése. A harangok legnagyobbikát Szent István királyról nevezték el és Magyarország ezeréves fennállásának emléket hirdető fölirattal látták el. A második harangot a köz-ség védőszentjéről Szent Miklósnak keresztelték és a harmadikat a Magyarok Nagyasszonyáról nevezték el. A harangokat a szertartás után Nagy-Zellőre szállították.

— **(Az öreg honvéd hagyatéka.)** Egy öreg 48-as honvéd halt meg a minap Kolozsvárt. Kristóf Samunak hívták. Valami hétezer korona összegnyi vagyona volt az öregnek, amelyet féltékenyen gondozott, őrzött, mert célja volt vele. Örökségül akarta hagyományozni. Ugyan kinek akarhatta e pénzt örökségül juttatni, ha nem az ő volt vörössapkás bajtársainak, a többi öreg honvédek? Maga is úgy nyilatkozott többször, de mielőtt írásban is intézkedhetett volna, hirtelen meghalt. Most már pedig a pénz nem lesz az öreg bajtársaké, a derék 48-as honvédeké, hanem a kincstáré. Mert gazdátlan vagyon a kincstárra száll.

— **(Szelhámos kiházasítási egyletek.)** A bihar-megyei kiházasítási, temetkezési és segélyegyleteknél, — amint már jeleztük egyszer, tömérdek csalásnak és sikasztásnak jöttek a nyomára. A belügyminiszter utasította Biharvármegye főügyészét, hogy a kiházasító egyletek vezetői ellen a fennforgó esetek szerint a bünyenítő feljelentést tegye meg. Ennek a bünyenítő feljelentésnek előreláthatólag az lesz a szenzációs folyamánya, hogy Nagy-Szalonta, Berettyó-Ujfalu, Margitta, Spékelyhid, Zád-ka, Érmihályfalva, Komádi és Derecbe ismert férfiak közül igen sokan kerülnek a nappályaradi kir. törvényszék fogházába. Mihelyt a most megkezdett vizsgálatok befejezést nyernek, az egész vármegyében mindenfelé szenzációs letartóztatások várhatók. Mert a belügyminiszter mint ezt már Újpesten meg is kezdte, — el van tőkélve, hogy semmi kiméletet sem tanusit azokkal szemben, akik ezer meg ezer szegény ember pénzét csalták ki lelketlenül.

— **(Rablógyilkosság Pécsen.)** Pécsen tegnapelőtt véres rablógyilkosság történt a sziget-külvárosban, amelynek áldozata egy öreg gyümölcsáros asszony. Királyovics Andrásné, szül. Szommer Katalin. Jómódu asszony volt Királyovics Andrásné, 400 koronát érő házán kívül tizenhatezer korona megtakarított pénze volt a takaréokban. A szerencsétlent fényes nappal verték agyon egy baltával a saját gyümölcsös boltjában. Vértócsában, holtan találták meg itt. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkos hátulról orozva ütötte le az asszonyt és baltával ölte meg. Nyolc mély vágás látható a fején, amelyeknek mindegyike halálos volt. Az első bal füle alatt, a többi hátul hasította szét a koponyáját. A gyilkos ezután kifosztotta áldozatát, azután letakarta s annak lassan szivárgó vére végig folyt a szobán s a gyümölcsös kosarak is vérben usztak. A gyilkosság gyanúja nyomban az egyik vejére, Tóth József cserepesre esett, aki feleségével és két gyermekével a legnagyobb nyomorban él s akit sobasem szeretett az áldozat, sőt annyira ment ellenszenvében, hogy tavaly, mikor nála lakott s nem tudta megfizetni a házbért, feleségével és gyermekeivel együtt kitétette a lakásból. Tóth József a rendőrségen mihamar bevallotta bűnösségét. A rablógyilkos vőt már átkisérték az ügyészséghez.

— **(Gyárigazgató és munkások harca.)** Antwerpen közelében, Burghiban, a báró Ohlendorf-féle gyártelepen véres összeütközés történt a gyár egy igazgatója és a munkások között. A gyártulajdonos ugyan's namrég egy Keller nevű új igazgatót szerződtetett a gyárba. Keller rendkívül szigorú új szabályrendelettel kezdte meg működését. Több munkást elbocsátott s a fizetéseket leszállította. Erre a gyár összes munkásai föllázadtak s Keller elbocsátását követelték. Másnap, amikor Keller a folyó mentén, gyalog haladt a gyár felé, szembe jött vele egy csoport munkás. A fölizgatott tömeg szitkozódott, sőt néhányan tettelegességre akartak vetemedni a gyűlölt igazgatóval szemben. Keller revolveréhez nyúlt s egy Vossel nevű fiatal munkást lelőtt, aztán futni kezdett a gyár felé. A tömeg utána. Futása közben még háromszor sötötte el fegyverét s agyonlőtte Rooy napszámost, aki teljesen védtelen és ártatlan volt az egész dologban. Egy Molemann nevű munkás erre rávetette magát Kellerre s elvette fegyverét. A többi munkások pedig valóságos közáporral támadták meg, miközben Molemann is megsérült. Kellernek még volt annyi ereje, hogy a folyóba ugrott s ott egy csónak mögött keresett menedéket. Derékig vízben, sulyos sebekek borítva, másfél óráig védte magát a vad tömeg ködöbásai s a folyó árja ellen. Végre segély érkezett a gyárból s a boldogtalant megszabadítottak borzalmas helyzetéből. Ugy Vossel, mint Keller sulyos betegen fektüsznek. A forrongás egyre tart.

— **(Borzalmas villámütés.)** A Boroszló melletti Mischovicból rémes szerencsétlenségről értesítettek. Nagy vihar dühöngött a vidéken. A nagy viharban a villám beleütött az országúton egy kocsiba, amelyen öten ültek. A villám mind az öt utast, azonkívül a lovakat is agyonujtotta.

— **(Pusztító zivatarok.)** A nyári viharok jégesős veszedelme az idén erősen pusztít mindenfelé. Biharvármegyén nagy zivatar vonult végig. Ariánd község környékét teljesen elverte a jég. Nagyváradon óriási zápor volt, amely egészen lehűtötte a levegőt. Zimonyban és környékén szintén jégeső volt. Azon a vidéken már napok óta esik az eső. A jég különösen a gyümölcsfákban tett nagy kárt. Versecen több napig tartó hőség után rejtetes felhőszakadás és jégverés volt. A vihar teljes egy óráig tartott. Soha, amita a város fönnléd, olyan óriási víztömeg nem rohanta meg, mint most. Sok házba betört a víz s néhány helyen métermagasságig emelkedett. Az ár ellepte a városban levő hidakat és torlaszokat emelt. A nagy költséggel készített csatorna nem használt semmit; a Laktanya utcában az aszfaltos kocsit fölött félméter-nél magasabban hőmpölygött a víz. Bár a jég esővel jött, mégis elverte a határ nagy részét. A vihar a fákat tövestől kitépte. A hegységben a szőlők egy részét földestől elhordta. A tűzoltók nagy erővel dolgoztak és az elárasztott házakból mindenütt szivattyúzzák a vizet. Emberéletben nem esett kár.

— **(Szinházi botrány Szófiában.)** Szófiában egy kissébbrendű szintársulatnak az igazgatója, Mitov holmi »Simon Anna« című rémdrámát adott elő, amely a Bojcsjev kapitány gyilkolásának a rémes históriáját tárta a publikum elé gyors jelenetekben. Az előadáson a színháznak minden zugát megtöltötte a közönség. Egyszerre megjelentek a rendőrség emberei, hogy megakad-

Csúz és kőszvénynél

hatásban felülmúlhatlan a Zoltán-féle csúz- és kőszvény elleni kenőcs, mert a betegek, kik 15-20 éve szenvednek a furdókat és gyógyszerüket használták eredménytelenül, — e kenőcs közönsé-
tik meggyógyulásukat, üvegje 2 korona.

ZOLTÁN BELA gyógyszerárada
BUDAPEST
V. Sétány-utan és Szabó-
sáp-tér sarok.

lyozzák az előadást, mert Mitov nem fizette meg a színházi engedélydíjat. De a közönség zajongani kezdett s e kiáltással:

— Le a rendőrséggel! Ki a rendőrügynökökkel! — a detektiveket és rendőröket kidobta a színházból.

Az előadást azután megtartották, de Mitov ellen megindították a bünyenyítő eljárást.

— **(Az ifjabb De Wet Budapesten.)** Az ifjabb De Wet János bur parancsnok fogadására alakult budapesti bur bizottság végleg megállapította a fogadtatás és népgyűlés részleteit. A bizottság ma Hahóthy Sándor elnöke alatt népes értekezletet tartott a belvárosi saskörben, amelyen részt vettek a munkások küldöttjei is. A nemzetközi bur szövetség berlini központjából vett távirati és levél-értesítési alapján most már végleg megállapította a bizottság a fogadtatás részleteit. Az ifjú De Wet János bur parancsnok, a hírneves De Wet Keresztély bur tábornok unokaöccse Reibnitz báró, a nemzetközi bur szövetség elnöke és Valentin bur parancsnok, a bur vezérkar kapitánya társaságában június 7-én este érkezik Budapestre a bécsi vonattal, mely 7 óra 15 perckor érkezik a keleti pályaudvarra. A fogadtatás a pályaudvar előtti téren történik. A bur kiküldöttjeit dr. Szalay Károly, a budapesti ref. főgymnázium tanára fogja üdvözölni holland nyelven és azután magyarul. A bur küldöttek hollandul és németül fognak válaszolni. A fogadtatásnál jelen lesznek a fővárosi körök, egyetemek, asztaltársaságok, munkáskörök és kaszinók, a dalárdák. A közönség számára a keleti pályaudvar előtti tér lesz fenntartva. A pályaudvarról a kerepesi-uton át az egyetem-utcában levő Erzsébet-királyné szállóba hajtatnak a bur vendégek. Este 9 órakor szűkebbkörű lakoma lesz a bur vendégek tiszteletére az Erzsébet-királyné szálló külön termében. A lakomás részt vesznek a budapesti bur bizottság tagjai. Június 8-án a magyar főváros nevezetességeit tekintik meg a bur vendégek. Június 9-én, vasárnap délelőtt De Wet János leteszi Petőfi szobrára a bur kormány nevében a díszes koszorút, melyet magával hoz. Vasárnap június hó 9-én délután 5 órakor tartja meg a Tattersal fődött csarokában nyilvános előadását, amely után értekezlet lesz, melyen a főváros közönsége határozati javaslat elfogadásával fog kifejezést adni a burok iránti rokonszenvének. A polgárság egy része délután 4 órakor gyülekezik a belvárosi Saskör előtt, ahonnan zászlók alatt vonul ki a Kossuth Lajos utcán és Kerepesi-uton keresztül a Külső-Kerepesi-uton levő Tattersalba. Az egyesületek és körök külön vonulnak fel, a munkások szintén. A gyűlés tartását ma délelőtt jelentette be Almády Géza tanácsnok a főváros tanácsának, amely a bejelentést tudomásul vette. Tudomásul vette a bur bizottság jelentését Rudnay Bela főkapitány is. A rend fenntartásáról száz tagból álló rendezőség fog gondoskodni. A bizottság lelkes felhívást intéz holnap a főváros közönségéhez, s tekintettel az idő rövidségére a dolgok intézésére halitagu albizottságot küldött ki Hahóthy Sándor elnöke alatt.

— **(Holtan a világ körül.)** Két élénk fantáziájú német úveges inas nagy dologra határozta el magát. *Lischke* és *Friedrich* volt a nevük, egy *polnuni* üzletben voltak alkalmazva, migem most pünkösdkor egyszerre csak eltűntek. Gazdájuk azt hitte, hogy egy átutazó komédiás csapathoz csatlakoztak és nem is kerestette őket. A napokban azután megkerült a két fiú — holtteste. Egy dessendorfi kereskedő talált reájuk egy ládában, amelyet Polnuból hozott, a két fiú tudniillik elhatározta, hogy villággá megy, és hogy az utiköltséget megtakarítsák, a pályaudvaron bebujtak egy üres ládába, amelyben azután eljutottak Dessendorfig, de mire oda értek, a szűk helyen megfulladtak.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, Adrai-szállóval szemben létező nőidivat áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Pálmay** Ilka tegnap bucsuzott Nagyvárad közönségétől a Huszárcsiny „Borcsa” szerepében. Nagyvárad másik vendége, Márkus Emilia, e hó 8-án kezd meg 4 estére terjedő vendégszerzését.

* **A Lohengrin** mai előadásán *Burián* Károly, az Opera vendég-éneke, közbejött akadályok miatt nem léphet föl s helyette a címszerepet *Broulik* énekl.

* **A Vígsház** tegnap tartotta meg a főpróbát a „Csak párosan” új vígjátékából. A bemutató ma este van, az ez idei szezon utolsó premierje a Vígsházban.

* **Bilkei** Irén, a kolozsvári Nemzeti Színház volt soubrett-primadonnája, tegnap lépett fel először a városi színházban, Konti József „Suhanc” c. operettjében. A közönség élénk rokonszenvvel fogadta a temperamentumos művésznőt.

SPORT.

∞ **Alagi versenyek.** *Alagon* holnap kezdődik a három napra terjedő nyári meeting. A nevezések minden várakozást fölfülmultak s így szép sport ígérkezik.

A holnapi napra tipjeink a következők:

I. *Merész* — *Prima*.

II. *(Merész) Moderne* — *Orsich ist.*

III. *Geist ist.* — *László*.

IV. *Boheme* — *Elluczi*.

V. *Jankovich ist.* — *Geist ist.*

VI. *Micaoda* — *Anita*.

∞ **Bécsi löversenyek.** A bécsi löverseny tegnap, hetedik napjának eredménye ez:

I. *Prater díj.* 3000 korona. 1600 méter. *Bombardier* első, *Kegy* második, *Azért is* harmadik. Tot.: 10 : 27. Helyre: 50 : 55, 61.

II. *Handicap.* 2000 korona. 1200 méter. *Geri* első, *Alfalfa* második, *J'insiste* harmadik. Tot.: 10 : 47. Helyre: 50 : 93, 310.

III. *Gomba-verseny.* 5000 korona. 1600 méter. *Haidrose* első, *Attila* második, *Davensberg* harmadik. Tot.: 10 : 40. Helyre: 50 : 92, 141.

IV. *Eladóverseny.* 3000 korona. 2800 méter. *Nelus* első, *Cabbage rose* második, *Gut genug* harmadik. Tot.: 10 : 20.

V. *Kétévese: eladóverseny.* 2000 korona. 1000 méter. *Soubise* első, *Admiral Rous* második, *Parsley* harmadik. Tot.: 10 : 37. Helyre: 50 : 71, 84, 70.

VI. *Eladók gátverseny.* 1800 korona. 2400 méter. *Driver* első, *Fenöldi* második, *Farisäer* harmadik. Tot.: 10 : 50. Helyre: 50 : 81, 67.

VII. *Kétévesek verseny.* 3000 korona. 1000 méter. *Tubéreuse* első, *Paillard* második, *Fantassin* harmadik. Tot.: 10 : 13.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A szegedi** tábla új elnöke, *Fabinyi Ferenc* e hó 7-én érkezik Szegedre, mikor is a bírói kar ünnepélyesen fogadja. Este lakoma lesz tiszteletére. A hivatalt 8-án veszi át az új elnök s ugyanekkor teljes tanácsülésben leteszi a hivatalos esküjét.

§ **Lövés az éjszakában.** *Varga Mihály* kocsislegény a múlt év decemberében *Nagy-Barát* n a kocsmából kijövet éjnek idején összeveszett egyik barátjával *Juhász Mihály* llyal. Szó szót követett, a legények öltre mentek s valamelyiknek bizonyára betörtött volna az oldalbordája, ha *Varga Mihály* nem jutott volna hirtelenében eszébe, hogy hiszen van neki a zsebében valami ócska szerszáma holmi pisztoly-féle. Fogta hát magát és ezt a rozsdás mardályt rásütötte *Juhász Mihály* ra. Persze sötét is volt, a pisztoly is rossz volt, szóval nem talált. Hanem *Varga Mihály* ezért a megkísérelt lövésért mégis a törvényszék elé került s a győri esküdszék tegnap mondott ítéletét *Varga Mihály* fölött. Sok-sok beszéd után a jó esküdt urak *felmentették* *Varga Mihály* t, akinek olyan rossz volt a pisztolya.

§ **Merénylő a péküzletben.** *Győrött* tegnap érdekes esküdszéki tárgyalás volt. Egy *Ringhoffer* Adolf nevű csavargó állott václottként az esküdtbírság előtt. Az esküdszéki tárgyalás anyaga a következő volt. *Győr* szigeten ez év februárjában *Ringhoffer* Adolf egy este bement *Stelcer* Sándor *Hid-utcai* péküzletébe s az üzletben levő *Stelcer* Emiliától két krajcárért kenyeret kért. A kisasszony levágta a kenyeret, de ezt a vevő kevesellette s mig *Stelcer* Emilia azon fáradozott, hogy a levágott kenyeret még egy darabkával megszerezze, *Ringhoffer* elkapta a kenyérvágó kést s azt *Stelcer* Emilia mellének irányítva, a pult-fiókban levő pénzt követelte tőle; a leány sikoltozására azonban a kést magával vive elszaladt s csak a bolttól mintegy 250 lépésnyire fogták el *Serbeck* János és *Kastner* Lajos győrszigeti legények. A hosszú perbeszéd után az esküdszék verdiktje alapján a törvényszék *Ringhoffer* Adolfot zsarolás büntetésének kísérlete miatt két évi fogházra ítélte.

A

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc tizenkét oldal terjedelemben.

A *Magyarság* minden sorával a magyar nép politikájáért küzd.

Csak egy célt ismer: a magyar nép jólétét, mai nehéz sorsának megjavítását; egy gondolat vezérli, hogy a magyar nép véres verejtékét idegenek ne harácsolják

el; az a törekvése, hogy a magyar nép legyen ur e hazában, amelyben minden porszem, a legutolsó göröngy is a nép áldozatra kész, fáradhatatlan munkásságának eredménye.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:

Egy hónapra — — 1 kor. — fill.

Negyed évre — — 3 „ — „

Fél „ — — 6 „ — „

Egész „ — — 12 „ — „

Vidéken, postai küldéssel:

Egy hónapra — — 1 kor. 20 fill.

Negyed évre — — 3 „ 60 „

Fél „ — — 7 „ — „

Egész „ — — 14 „ — „

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytözsdében.

Különösen figyelemztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy az előfizetés megújításánál, valamint minden reklamáció, lakhelyváltoztatás és a lap szétküldésére vonatkozó egyéb felszólalásnál egy címszalagot mellékelni sziveskedjenek.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.

NYILTTÉR.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel arról értesíteni, hogy eddig *József-körút* 22. szám alatt volt

cím- és címerfestő műtermem

VIII., *Sándor-tér* 4. szám alá helyeztem át.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradtam kész szolgálója:

Szentes Jenő.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest kereskedelmi kikötője.

Budapest, június 5.

Nagyon fontos érdeke Magyarországnak, hogy a fővárosa minden tekintetben méltóan képviselje az országot. Kormány, törvényhozás, hatóságok és magánosok mindent elkövettek a főváros emelésére. Nem kimélték áldozatot s az eredmény szemmel látható: Budapest nagy gyorsasággal tör elő a nyugat világvárosai sorába.

A legújabb akció, a mely a főváros és az ország kereskedelmének és iparának régóta nélkülözött érdeke, a kereskedelmi kikötő megépítése a fővárosban. Olyan kikötő létesítése, amelyben nemcsak a mai, hanem a várható legnagyobb forgalom is lebonyolítható legyen.

A millenáris technikus kongresszusé az érdem, hogy a kikötő ügyét szakavatott tárgyalásaival napirendre hozta. Anélkül az egész, már esztendő óta sürgetett kérdés talán ma is olyan utópia lenne, amelyről jobb hallgatni. A technikus kongresszusán hallottuk először hazai hajózási viszonyaink tárgyilagos ismertetését s ugyanott kaptunk hű képet a hajózási mai állapotáról. A kép nagyon elszomorító. A hajózási forgalom egyáltalán nincs szabályozva, vízi utaink rendezetlenek s az állam maga csak annyiban törődött a hajózással, hogy a nyakára nőtt Dunagőzhajózási Társulatot előbb a leszállított vasuti tarifákkal, majd állami hajóparkkal, végre minden cél és rendszer nélkül szubvencionált hajózással akarta angyonütni. Ennyi az állami énykedés a hajózási terén. E mellett sem a ha-

jósok, sem a hajózás ügyét nem szervezte, kel-
lően nem rendszabályozta, sőt türte, hogy a
magánhajózás lassankint összeroppanjon az ál-
datlan s mindkét részről állami pénzen folytatott
konkurrenciá kövelekedésében.

A mi folyamhajózásunk egyetlen külföldi ál-
lamával sem hasonlítható össze, mert míg a kül-
földön mindenütt belátták, hogy a folyamhajózás
a vasutak bármily fejlődése mellett is elsőrangú
fontosságu, nálunk erre csodálatosan nem tudtak
rájönni.

Csakis a folyamok szerencsés fekvésének tu-
lajdonítható tehát, hogy az államilag rendezett
verseny következtében csak a személyszállítás
csökkent, az áruforgalom ellenben emelkedett.
E rendkívül fontos közlekedési ágra azonban
még annyi figyelmet sem fordítottak, hogy meg-
felelő statisztikai kimutatások állanak rendelkezés-
re. Az összes, ami nyilvános, az, hogy
csupán Magyarországon 5221 hajózással és tuta-
jozással foglalkozó ember van, akinek 242 gőzös,
1170 uszálylyal, továbbá 11 vas és 1156 fahajó
volt rendelkezésükre. (Franciaországban 15.925
folyamhajó.)

A hajózás fejlődésének főmozgatója hiányzik
nálunk: az alkalmas kikötő. Sem téli, sem ke-
reskedelmi kikötőink nincsenek s ezt érzik a
partvidékek, érzik, törik a hajósok és leginkább
megsínyli a fővárosi kereskedelem.

Budapest nagy kereskedelmi központ csak ak-
kor lehet, ha nemcsak a vasuti, hanem a hajó-
zási forgalmat is egyesíti magában. Ugyanaz kell
a nagyiparnak is. Ma minden csak kezdetleges.
Sem kikötője, sem megfelelő rakodópartok nin-
csenek a fővárosban, hiányzik a szakértő veze-
tés és az egyöntetűség a vízi ügyekben.

Maga a technikus-kongresszus is ebből a szem-
pontból fogta fel a kérdést s a végleges megol-
dás elérésére azt javasolta, hogy:

A Margithid fölött a balparti rakodópart ki-
építtessék s a lipótvárosi teherpályaudvarral vas-
uti vágány által összeköttesék. A ferencvárosi
dunaparti teherpályaudvar az elzárt soroksári Du-
naág mellé helyeztessék át, hol későbbi szükség
esetén a forgalmi kikötő is kifejleszthető lesz.
Az összekötő-híd alatt, a jobb parton, az elzárt
lágymányosi medence téli kikötőnek rendezen-
dő be s vágány által a vasuti vonallal kapoco-
latba hozandó. A székes-főváros területére szak-
értő kikötői hatóság szervezendő. A hajózás ösz-
szes ügyei a vízügyekkel egy minisztériumban
egyesítendők.

A kereskedelmi minisztérium a hajózás teljes
reorganizálását tűzte maga elé s terveinek ko-
ronája: a budapesti kereskedelmi kikötő olyan
méretben, amelyhez hasonló Közép-Europa
folyamhajózással rendelkező egyetlen nagy váro-
sának sincs.

A kereskedelmi kikötő tervezését a kormány
azzal kezdte, hogy először az érdekelt szakkör-
ök, nagykereskedők és nagyiparosok véleményét
hallgatta meg. — Tájékoztatót akart szerezni ar-
ról, hogy magánosok hogyan vélekednek a ki-
kötő ügyéről s mennyiben látják annak szüksé-
gét. Valamennyi megegyezett abban, hogy a ki-
kötőre feltétlenül szükség van, a nélkül megfelelő
nagy kereskedelmi és ipari forgalom Budapesten
életre nem kelhet; a kikötő csakis vasutal ka-
poclatban építendő s teljesen modern berende-
zésel.

A kormány maga is ebből az elvből indult ki,
hogy a kikötő létesítésével Budapest a tömegáru-
kereskedelem gócpontja legyen; elérhető legyen
az által az, hogy a Dunán keletről nyugatra és
nyugatról keletre irányuló forgalomnak az új ki-
kötő legyen a gyűjtőhelye s a Dunamenti álla-
mok kereskedelmi és ipari forgalma a főváros-
ban s a fővárosban át nyerjen lebonyolítást.

A kikötő helyét az eddigi szaktárgyalásokon
négy helyet: Újpestet, Ó-Budát, a Lágymányost
és Csepelszigetet vették kombinációba. Előrelát-
ható, hogy a kikötő a Csepelszigeten épül, ami
az eddig történetéből is biztosra vehető.

Az építésnél a főszólt arra fektetik, hogy a
kikötőnek közvetlen vasuti összeköttetése legyen.
Mert a vasuti és vízi átrakási forgalomnak, a
könnyű és gyors lebonyolítása végett, szoros
kapcsolatban kell egymással lenni.

A kikötőt dokokkal, raktárakkal, elevátorokkal
tervezik és olyan gépészeti berendezéssel, amely
a ki- és beraktározást a legnagyobb mértékben
megkönnyíti, magát a raktározási költséget tete-
mesen mérsékeli s ez által a felek érdekeit
nagyban elősegíti. A kikötő forgalmát csakis a
gyors, kényelmes és olcsó raktározás mozdít-
ja elő leginkább.

A kereskedelmi érdekek ilyen támogatása mel-
lett az ipari érdekeket védő az ipari kikötő,
amelynek partvidékét a gyártelepek egész sora
foglalná el s amelyben bármily nagy gyártelep
vasuti és vízi forgalma előnyös lebonyolítást
nyerne. Minden gyárnak vizpartja, vasutja, köz-
utja lévén külön, forgalma ellátásában sohasem
szervezhet akadályt.

Az általános tervekkel a minisztérium már
rég elkészült. A költségvetés, építés, kisajátítási
tervek készítése folyamatban van. Az építési idő
az évről-évre engedélyezendő munkaköltségtől
függ, de a legjobb finansziális viszonyok között
is eltart nyolc esztendeig. Tekintve pedig az or-
szág finansziális viszonyait s azt, hogy a kikötő
építéséhez igen sok millió kell, esetleg nyolc
esztendőnél jóval tovább húzódhatnak a mun-
kálatok.

A fővárosnak mindenesetre rendkívül fontos
érdekeiről van szó, de nemcsak kereskedelmi és
ipari, hanem városrendezési szempontból is. Ha
ugyanis a kikötő megfelelő helyen építtetnék (a
mi már biztosra vehető), akkor a Duna balparti
(ferencvárosi) teherpályaudvar, elevátort, köz-
raktárakat viszik a kikötő mellé s felszabadul
az egész baloldali Dunapart. De azt, hogy
mindez mikor következik el, még a legbeavatot-
tabbak sem tudják.

—
= Szövetkezetek kongresszusa. A mag-
yar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő
szövetkezetének a Hangyának kötelékébe tartozó
fogyasztási szövetkezetek megtartották első gyű-
lésüket. A gyűlésen gróf Károlyi Sándor elnö-
költ, s 100—200 vidéki szövetkezeti kiküldött vett
benne részt. A minisztériumot Máday Izidor
miniszteri tanácsos, Bartók és Pirkner osztály-
tanácsosok képviselték. Gróf Károlyi Sándor be-
számolta a szövetkezetek fejlődéséről, kimutatta
a haladást és megjelölte az utat, amelyen halad-
niok kell, ha erkölcsi és társadalmi hivatásuknak
meg akarnak felelni. Azt mondja, hogy gondol-
ják meg jól, milyen fontos a nép szervezése,
szervezenek továbbra is gazdaköröket, melyek
mint oktató és tanácsadó organumok működje-
nek. A miniszterelnök megkezdte a beszédet
és tisztesség politikáját felülről, ennek azonban
be kell hatolni a legalsóbb rétegekbe is s a leg-
távolabbi körbe is. Ebben az irányban a gazdakör-
ök igen sokat tehetnek. Az éljenzéssel fogadott
elnökibeszéd után gróf Mailáth József adta elő a
szövetkezeti életben szerzett tapasztalatait. Ki-
emeli, hogy a Hangya működése milyen hasz-
nos volt eddig is, s javulás van folyton most is
fejlődésében. Szükség van egységes, erős köz-
pontokra. Reményének ad kifejezést, hogy a
haladás folyton újabb sikereket fog teremteni.
Löherer Andor és Balog László felszólalásai után
Ivánka Oszkár az agrár programot vázolja.
Kijelenti, hogy a gazdaszövetség agrárizmusa
nem más, mint szembe állítása a közérdekű, a
nép jólétét célzó minden törekvésnek a nép
kizsákmányolására irányuló önérdékű törekvé-
sekkel. Kéri a megjelenteket, legyenek az esz-
méknek saját hatáskörükben aposolai. A vá-
lasztmány kiegészítése után következett eszme-
cserében számosan felszólaltak a vidéki jelen-
levők közül s részletesen tárgyalták a fejlődés
feltételeit és a mutakozó bajokat. A gyűlést a
Pannónia-szállóban megtartott lakoma fejezte be.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde.

A földmivélségi minisztérium tegnap este
adta ki jelentését a vetések állásáról, mely je-
lentés az érdekelt körökben méltó meglepetést
okozott. Ellenkezik nagyobb részt az eddigi ma-
gánertesülésekkel, és azon felfogással, amely
speciell piacunkon eddig uralkodott. Esőhiány
és szárazság volt a nagy panasz, míg a rozsda
éppen tekintve a száraz időjárást nem okozott
a börtianeroknak nagy főfájást. A miniszter je-
lentése elég esőről, sőt zivatarokról számol be,
ellenben a rozsda okozta károkat aggodalma-
nak tünteti fel. Általában nem látunk a jelen-
tésben számadatokat, és így nem fogadta a ke-
reskedővilág a jelentést bizalommal. Junius
10-ére ígér a miniszter számbeli tudósítást.

Annyit konstatálhatunk a jelentésből, hogy a
termési kilátások átlagosan a tavalyi mögött
állanak.

A mai üzlet lanyhán kezdődött. Jó esőt jelen-
tettek különböző oldalról, ami után a termési
kilátásokat kedvezőbb színben tüntették fel.
Newyork 1³/₈ centtel, Chicago nagyobb áresés
után szintén 1³/₈ centtel jegyzett tegnap ol-
csóbban, ellenben London, Liverpool és Berlin
élénkebb hangulatról számolt be. Mindezek a
malmokat tartózkodó álláspontra indították és
eleinte 5 fillérrel olcsóbban vettek, mint tegnap.
Később szilárdult a hangulat és eltűnt az 5 fil-
lérés árhanatlás, sőt dél felé 2 és fél fillérrel
magasabb árakat fizettek. Elkelt 35000 mma.
buza.

A határidőüzlet 8.0617 kezdő árfolyam mellett
nyomott hangulatban kezdődött, míg csakhamar
a vidék nagyobb vásárlásokat eszközölt. Ezután
lassan emelkedett, de később Osztrákország és
Csehország részére vett nagy mennyiség roha-
mos áremelkedést idézett elő. Délben szilárd az
irányzat és zárul;

októberi buza 819/20.

rozs 683/84.

zab 599/6.—

juliusi tengeri 5.41/42.

Készáruüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 100 mm. 81 k. 100 mm. 7.95 k. 100
mm. 79 k. 8.32¹/₂ korona, 100 mm. 80 k. 100 mm.
7.85 k. 8.30 korona, 600 mm. 79 k. 100 mm. 80 k.
8.27 korona, 400 mm. 80 k. 8.20 korona, 250 mm.
7.85 k. 8.15 korona, 150 mm. 78 k. 8.25 korona, 300 mm.
78 k. 8.10 korona, 700 mm. 7.75 k. 8.20 korona, 700 mm.
77 k. 8.20 korona, 700 mm. 77 k. 8.20 korona, 300 mm.
77 k. 8.15 korona, 200 mm. 77 k. 8.12¹/₂ korona, 100
mm. 7.65 k. 8.00 korona, három hóra.

Pestvidéki 100 mm. 78 k. 100 mm. 7.65 k. 300 mm.
7.75 k. 8.10 korona, 150 mm. 7.85 k. 8.00 korona, 100
mm. 7.75 k. 7.95 korona, 100 mm. 76 k. 7.95 korona,
250 mm. 76 k. 750 mm. 77 k. 300 mm. 7.65 k. 100
mm. 78 k. 7.90 korona 100 mm. 7.65 k. 8.00 korona, 160
mm. 7.45 k. 690 korona dohos, három hóra.

Bácskai 3300 mm. 7.52 k. 7.75 korona, 3100 mm. 7.47
k. 7.75korona, mind három hónapra.

Duna-Földvár. 500 mm. 76 7.95 korona, mind három
hónapra.

Csongrádi. 1500 mm. 7.40 k. 7.90 korona mind három
hónapra.

Fehérmegyei 150 mm. 7.73 k. 8.15 korona, 300 mm.
7.75 k. 8.20 korona, 720 mm. 75 k. 8.02¹/₂ korona, há-
rom hóra.

Csanád 100 mm. 78 k. 8.15 korona, malomba három
hónapra.

Bánási 2700 mm. 76 k. 8.00 korona, 500 mm. 7.55
k. 7.95 korona, 700 mm. 77 k. 8.00 korona, három hó-
napra.

Adai 2800 mm. 7.45 k. 7.95 korona, mind három hó-
napra.

Ó-Becsei 2500 mm. 75 k. 8.05 korona, három hó-
napra.

Makói 4300 mm. 7.75 k. 8.30 korona, mind három
hónapra.

Kalocsai 1950 mm. 7.45 k. 7.29 korona, három hó-
napra.

Raktár 1300 mm. 7.68 k. 2100 mm. 7.65 k. 7.95 korona,
három hónapra.

Erdélyi 200 mm. 77 k. 790 korona, mind három hó-
napra.

H.-Vásárhelyi 1200 mm. 78 k. 8.27 korona, három
hónapra.

Zab 150 mm. 7.50 korona, 150 mm. 7.25 korona, 100
mm. 7.30 korona, 250 mm. 7.20 pp. korona, három hóra
készpénzfizetés mellett.

Tengeri 820 mm. 5.30 korona, három hónapra, kész-
pénzfizetés mellett.

Rozs 400 mm. 7.42¹/₂ korona, 200 mm. 7.25 korona,
Bpest három hónapra készpénzfizetés mellett.

Értéktőzsde.

Az előtőzsde tartott irányzattal nyílt meg, később azon-
ban bécsi adásokra az összes értékek gyengültek és bá-
gyadt irányzattal zárultak.

A forgalom mérsékelt maradt.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	686.75	—
Magyar hitelrészvény	—	690.50	—
Korona járadék	—	92.90	—
Rimamurányi	—	492.—	—
Államvasut	—	667.50	—
Déli vasut	—	—	—
Városi villamos	—	—	—
Közuti villamos	—	469	—

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe
ajánljuk **óriási áruházunkat**, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu **női ruhák** és felöltők.

Elegáns báli ruha ———— 10-15 frtig
Francia selyem batisztruha ———— 8-12 .
Elegáns selyem moiré ruha arany díszszel 25-30 .
Alkalmi pongis ruha ———— 15-20 .
Valódi angol szövet ruha ———— 15-30 .

Elegáns utcai szövet ruhák ———— 10 frttól felj.
Elegáns női paletot ———— 12-16 frtig
Serpenti köpeny ———— 14 frt
Porköpeny finom liszterből ———— 4-50 frt
Tiszta selyem blous remek színek ———— 4-50 frt

Ugyanaz dus aranydíszszel ———— 5-50 forint
Serpentin-aljak szövetből ———— 3-50 frt. felj.
Selyem-aljak ———— 7 frt és felj.
Dupla széles ruhakelmék méterenkint 25 krtól feljebb.
Francia batisztkok 35, 45, 60 kr., a legújabb színekben.
Gyászruhakelmék dupla széles 35, 45, 60, 75 kr és 1 frt.

Nagyban és kicsinyben.

Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Herczeg és Horvát

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZÍNHÁZAK.

Csütörtök, 1901. június 5.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A b o r.

Kezdeté fél 8 órakor.

M. Kir. OPERAHÁZ.

Lohengrin.

Kezdeté fél 8 órakor.

NEPSZÍNHÁZ.

D. u. fél 3 óra or.

San-Toy.

Este fél 8 órakor:

**Kölcsönkért
völegény.**

VIGSZÍNHÁZ.

Csak párosan.

Kezdeté fél 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Az ikrek.

Kezdeté 7 órakor.

Uránia-Színház.

A t á n c.

Kezdeté fél 8 órakor.

Latszerezsi és fényképező cikkek

HATSCHÉK MIKSA (ki 47 évig volt a Váci-utcában) most IV. ker., **Eskü-ut 5. sz. a. Clotild-palotába, a Belvárosi kávéház** mellé tette át üzlethelyiségét. Szemüveg v. orrszorító 1 frt-tól; ugyanezek jegeből 5 frttól feljebb, kintüntetett látások 4 frttól feljebb. Műszerek nagy választékban. Fényképező-gépek 75 kr., illetőleg 3 frttól feljebb. Fényképek főleg jelmezképek és arcképek.

**A ki jó sérvkötőt akar,
forduljon bizalommal alanti czéghez.**

Ajánlja kizárólag saját gyártmányu sérvkötőit, haskötőit, egyenestartóit, suspensoriumait, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedfűzőket, millábakat és kezeket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésnél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalu sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frttól 6 frtig, két oldalra 8 frttól 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halhólyag különlegeségeken, tucztaja 1.20 krtól 6 frtig. Párisi óv-spongya Safeti-Sponges, tucztaja 4 frttól 6 frtig. Pessarium oculisvummeih védő, hölgyeknek nélkülözhetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan eszközöl a legnagyobb discretio mellett

R A D V Á N Y I L.
sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.
Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket.

BUTOR

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban

Fuchs Bódognál

Budapest, József-körut 26. sz.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fogak

2 forinttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégíttetnek.

Részletfizetésre is.

Kovács J. fogműterme,
Budapest, Károly-körut 9., II. em. 8. szám.
(gróf Hadik palota.)

Található naponta reggel 9-től d. u. 5. ig.

Jöjjenek hozzám,

ha elegáns és tartós cipőket akarnak vásárolni. Kizárólag saját gyártmányomat tartom, melyek tartósságáért jótállással szavatolok. Oriási választék, bámulatos olcsó árak mellett. Vidéki rendeléseket jobban esz-szözlök, mintha az illető személyesen vá-lasztotta volna.

Nem tét-szötkész-séggel kicsérélek vagy a pénzt visszaadom.

Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp	3.-
Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel	3.20
Férfi vikszos elülfűzős cipő, gavallér forma	4.-
Divatós barna vagy sárga bagaria, előkapcsos Szalonlak, keztyűbőrszár, fűzős vagy cugós	4.-
Box Calf, borjúbőr fűzős cipő	4.-
Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő	4.8
Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár	3.-
Női finom zergebőr, fűzős cipő	3.30
Szalonlak, fűzős vagy cugós	3.50
Divatós barna vagy sárga fűzős cipő	3.40
Fekete vagy barna zerge félcipő	2.20
Több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem, mértékvesési utasítással együtt ingyen és bérmentve. Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.	

Agulár Ede VII., Erzsébet-körut 6.
A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni,

A „Magyar Orvosi műszertár” orthopaedial mintézetében **BUDAPEST,** Kerepesi-ut 32/a. sz. alatt (Rókus kórházzal szemben.)
SÉRVKÖTŐK.
Egyoldalu: 3, 4, 5, 6 frtért.
Kétoldalu: 6, 8, 10, 12 frtért
a legkínzóbb kivitelben kaphatók. **Műlábak, műkezek, műfűzők ferdennőtteknek, egyenestartók, haskötők, görosérharisnyák** stb. stb., mérték szerint jótállással készíttetnek.
A betegápoláshoz szükséges összes cikkek, valódi francia óvr szer-különlegességek nagy választékban és jutányos árak mellett kaphatók.

Leiklisméretes kiszolgálás.
Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vállalat.

Háztulajdonosok figyelmébe.

Közigazgatási hivatalnok 3 szobás világos lakás ellenében házgondnoki, esetleg délutánonkint elvégezhető magántitkári, levelezői állást óhajtt Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Bérbeadandó.

Szép új ház Kapronczában 2 nagy kerttel minden üzlethez, vagy kibérlésre alkalmas. Gabriele Michich, Kaproncza, Horvátország.

10 frtért

tanítók hölgyeket rajzol-má, varrni, szabni ke-zesség mellett.

Hoffmann Karola
Gyászruhák és varrta-lintézete

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 23.

Ki nappal el van foglalva esti tanfolyamra jöhet. Ugyanott elegáns ruhák készítése is elvállaltatik.

RITKA ALKALOM 々々々々 々々々々 GYÖNYÖRŰ DISZES KÖTÉS. OTTHON

Az «Otthon» remek képeket, elbeszéléseket stb. foglal magában. Határozottan állítjuk, hogy mindenki, ki ezen művet megbozattja, rendkívül meg lesz elégedve.

Két teljes kötet (12 füzett) «Otthon» 98 és 1899. évtolyam fényes díszkötésben kötve 8 forint bolti ár helyett 2 frt 80 kr.

Megrendelhető a Magyarországi kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak.

68996/901 szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1902 évben esetleg 6 éven át szükséges öntött vasakatrézek szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi június hó 11-én déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig f. évi június hó 10-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 75) megtekinthetők.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága
(Utányomás nem díjaztatik.)

38139/901 C. II.

HIRDETMEY.

(Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.)

Fenti forgalomban 1901. évi március hó 1-től érvényes II. rész 2. füzett 55. és 146. oldalán a győr-sopron-ebenfurti vasut kismarton-Szarazvám állomásának neve „Szarazvám”-ra módosittatik.

Budapest, 1901. április 12-én.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.
(Utányomás nem díjaztatik.)

